

จดหมายข่าว

เกษตรกรกรคลื่นลูกใหม่

www.newwavefarmer.com

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม 2552

ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

นายอำนาจ มอญพันธ์

ประธานชมรมเกษตรกรคลื่นลูกใหม่ รุ่น 10

แปลงถั่วฝักยาว

ดัดดินกุยช่ายจ้ หน่าย

แปลงถั่วริมน้ำผสมผสาน

แปลงผักกาดในแปลง

ถั่วโพธิ์

แปลงแตงกวา

แปลงบวบ

.....คุณอำนาจ ฝากบอกกว่ารายได้แต่ละปี ไหว่น้อย หากมีท่านใดสนใจศึกษาดูงานติดต่อได้ที่ 081-3812582.....

- เจ้าของ สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม.
- ที่ปรึกษา นายอุดม จิรเศวตกุล ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเกษตรกร นายรินทร์ สมบูรณ์สาร ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาองค์กรเกษตรกร นายสัมพันธ์ เศรษฐกิจ ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาเกษตรกร
- ผู้จัดทำ กลุ่มงานพัฒนาเกษตรกร สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ชมรมเกษตรกรคลื่นลูกใหม่
- วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรคลื่นลูกใหม่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป ได้ทราบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน โครงการสร้างเกษตรกรคลื่นลูกใหม่ และเป็นช่องทางในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเกษตรกรคลื่นลูกใหม่และเจ้าหน้าที่ของ กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการจัดสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่ระดับประเทศ

กรมส่งเสริมการเกษตร

ร่วมกับ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการโครงการสร้างเกษตรกรคนปลูกใหม่ ปี 2551 โดยจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรคนปลูกใหม่ให้แก่เยาวชนเกษตรกร/เกษตรกร จำนวน 1,000 คน โดยผู้ผ่านการอบรมได้นำแรงจูงใจ ความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ไปปรับใช้และพัฒนาฟาร์มของตนเอง ซึ่งเยาวชนเกษตรกรดังกล่าว ได้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในชุมชน และเห็นความเผยแพร่ผลงานดังกล่าวให้สาธารณชนได้รับทราบ

กรมส่งเสริมการเกษตร จึงกำหนดจัดสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่ระดับประเทศ จำนวน 1,000 ราย โดยจัดให้มีกิจกรรมหลากหลาย และมีการเสวนาเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของเกษตรกรคนปลูกใหม่ และแสดงศักยภาพของเกษตรกรคนปลูกใหม่ ที่ได้ชื่อว่าเป็นเกษตรกรมืออาชีพ

2. วัตถุประสงค์

การจัดสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่ระดับประเทศ มีวัตถุประสงค์

- 2.1 ประชาสัมพันธ์ผลงานเกษตรกรคนปลูกใหม่สู่สาธารณชน
- 2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และระดมความคิดในการพัฒนาเกษตรกรคนปลูกใหม่
- 2.3 แสดงนิทรรศการผลงานเกษตรกรคนปลูกใหม่และจำหน่ายผลผลิต

3. เป้าหมาย

เกษตรกรคนปลูกใหม่ผู้ผ่านการอบรมปี 2551 จำนวน 700 คน

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 20 - 22 กันยายน 2552 รวม 3 วัน

5. สถานที่จัดสัมมนา

ห้องประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กำหนดการ

การจัดสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่ระดับประเทศ ระหว่างวันที่ 20 - 22 กันยายน 2552 ณ หอประชุม อาคาร SME มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่ 20 กันยายน 2552

- เวลา 13.00 - 15.00 น. - ลงทะเบียนเกษตรกรคนปลูกใหม่
เวลา 15.00 - 16.00 น. - ปฐมนิเทศการจัดสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่
โดย สำนักพัฒนาเกษตรกร
เวลา 16.00 - 18.00 น. - กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ คนปลูกใหม่ รุ่นที่ 1-10
เวลา 18.00 - 19.00 น. - รับประทานอาหารเย็น
เวลา 19.00 - 21.00 น. - กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์/แรงจูงใจ

วันที่ 21 กันยายน 2552

- เวลา 08.00-09.30 น. - รับประทานอาหารเช้า
เวลา 09.30-10.30 น. - พิธีเปิดการสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่
และปาฐกถาพิเศษ
โดย พณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เวลา 10.30-11.00 น. - เยี่ยมชมนิทรรศการและพักรับประทานอาหารว่าง
และเครื่องดื่ม
เวลา 11.00-12.00 น. - แนวทางการดำเนินการสร้างและพัฒนาเกษตรกร
คนปลูกใหม่ โดย อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
เวลา 12.00-13.00 น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00-16.30 น. - เสวนา "ทิศทางเกษตรไทยในยุคโลกาภิวัตน์"
โดย วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน
(พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
เวลา 14.30 - 15.00 น.)

- เวลา 16.30-18.30 น. - อภิปรายกลุ่มย่อย "แนวทางการพัฒนาเกษตรกร
คนปลูกใหม่" โดย ผู้เข้าร่วมสัมมนา (แบ่งกลุ่ม 10 กลุ่ม)
เวลา 18.30-19.30 น. - รับประทานอาหารเย็น

วันที่ 22 กันยายน 2552

- เวลา 07.00-08.00 น. - รับประทานอาหารเช้า
เวลา 08.30-10.30 น. - นำเสนอผลการอภิปรายกลุ่ม "แนวทางการพัฒนา
เกษตรกรคนปลูกใหม่"
โดย ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรคนปลูกใหม่
เวลา 10.30-11.00 น. - พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
เวลา 11.00-12.00 น. - การจัดตั้งสมาคมเกษตรกรคนปลูกใหม่
โดย คณะกรรมการสมาคมเกษตรกรคนปลูกใหม่
เวลา 12.00-13.00 น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00-15.00 น. - สรุปผลการจัดสัมมนา ถาม-ตอบ ปัญหา
เวลา 15.00-16.30 น. - พิธีปิดการสัมมนาเกษตรกรคนปลูกใหม่
โดย อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
เวลา 16.30 น. - เดินทางกลับภูมิลำเนา

หมายเหตุ : กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
และความจำเป็น

การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง 15-20 ตัน/ไร่ ด้วยเทคนิคการควั่นก่อนพันธุ์ ภายในระยะเวลาเก็บเกี่ยว 12 เดือน

ชื่อ นายชาติชาย จินดอน
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 46-48 ม.13 ต.หนองหัวแรด อ.หนองบุญมาก จ.นครราชสีมา
เกษตรกรคนรุ่นใหม่.....รุ่นที่ 1/2551
ตำแหน่ง...เลขานุการคณะกรรมการชมรมเกษตรกรคนรุ่นใหม่

แนวคิดในการพัฒนา

การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง ด้วยวิธีการจัดการท่อนพันธุ์ (ควั่นท่อนพันธุ์)

เนื่องจากเป็นลูกหลานเกษตรกร เห็นบรรพบุรุษ ทำการเกษตรมาตั้งแต่เด็ก โดยพื้นที่ตำบลหนองหัวแรด อำเภอหนองบุญมาก ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิตเฉลี่ย 4-5 ตัน/ไร่ จากการศึกษาทำให้เห็นช่องทางในการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง จึงได้ศึกษาและทดลอง เพราะเห็นว่า มีประโยชน์กับงานของตนเองและยังมีประโยชน์ต่อเกษตรกรทั่วไป ยึดหลักการบริหารจัดการตามที่เรียนจบปริญญาตรีมาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการศึกษาปัจจุบันต่างๆที่ทำให้มันสำปะหลังมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เช่น การจัดการดิน การจัดการท่อนพันธุ์ การจัดการธาตุอาหาร น้ำ การกำจัดวัชพืช ฯลฯ เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพในประเด็น

1. การลดต้นทุน
2. การเพิ่มผลผลิต
3. การเพิ่มรายได้
4. ผลผลิตและวิธีการผลิตมีความปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

วิธีการคือการจัดการท่อนพันธุ์ โดยการควั่นท่อนพันธุ์ เพื่อให้ได้เกิดรอยแผล บริเวณรอยแผลที่เกิดขึ้น จะทำให้มีรากเพิ่มขึ้น และพัฒนาเป็นท่อนพันธุ์ในปริมาณที่มากขึ้นตามไปด้วย โดยได้ทดลองในช่วงเวลา 2 ปีผลจากการทดลอง พบว่า วิธีการควั่นท่อนพันธุ์ สามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังได้เฉลี่ย 15-20 ตัน/ไร่

วิธีการขั้นตอน

1. คัดเลือกท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่มีขนาดใหญ่ น้ำหนักดี อายุประมาณ 8-14 เดือนตัดทิ้งไว้ 7 วันก่อน การนำไปปลูกแต่ไม่ควรเกิน 20 วัน (ทดลองพันธุ์ CMR 35-22-196)
2. ตัดท่อนพันธุ์ แต่ละท่อนยาว 30 ซม.
3. เว้นตาออกจากความสูงที่ 10 ซม. ออกให้หมด เพื่อไม่ให้เกิดการสร้างยอดใต้พื้นดิน
4. ควั่นท่อนพันธุ์ ควั่นรอบลำต้นบริเวณใต้ตาที่ได้ทำการ เว้นตาออกแล้ว จำนวน 2-10 ชั้น แต่ละชั้นห่างกันประมาณ 1-2 ซม.
5. นำท่อนพันธุ์ที่ควั่นเสร็จแล้ว แช่น้ำสะอาดเพื่อรักษา ความชื้นของรอยแผลก่อนการนำไปปลูก แต่ไม่ควรเกิน 6 ชั่วโมง
6. นำท่อนพันธุ์ที่ได้ ไปปลูกลงแปลง

การใส่ปุ๋ย

- ครั้งที่ 1 มันสำปะหลังอายุ 1 เดือน ใส่ห่างจากโคนต้น 10 ซม. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์จำนวน 300 กิโลกรัม + ปุ๋ยเคมี (สูตร 46-0-0) อัตรา 15 กิโลกรัม/ไร่
- ครั้งที่ 2 มันสำปะหลังอายุ 2 เดือน ใส่กึ่งกลางระหว่างต้น ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-8-16 /15-15-15 อัตรา 15กิโลกรัม./ไร่
- ครั้งที่ 3 มันสำปะหลังอายุ 4 เดือน ใส่กึ่งกลางระหว่าง ต้นที่ 1 ของแถวที่ 1 และต้นที่ 1 ของแถวที่ 2 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 16-8-16 /15-15-15 อัตรา 15 กิโลกรัม./ไร่
- ครั้งที่ 4 อายุ 6 เดือน ใส่กึ่งกลางระหว่างแถว 4 ต้น ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 16-8-16 /15-15-15 อัตรา 15กิโลกรัม./ไร่ โดยการใส่ปุ๋ยแต่ละครั้ง จะมีการฝังกลบ

การให้น้ำ

- ให้น้ำทุกครั้งหลังใส่ปุ๋ย และให้ซ้ำอีกครั้งหลังจากใส่ปุ๋ย 7 วัน รวมให้น้ำทั้งหมด 8 ครั้ง/รุ่น การจัดการดิน
- ปลูกถั่วเขียวในแปลงมันสำปะหลัง เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสดและเพิ่มรายได้ และยังสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายค่ากำจัดวัชพืชเนื่องจากทรงพุ่มของถั่วเขียว จะช่วยคลุมวัชพืชได้เป็นอย่างดี แต่ไม่ควรปลูกติดกับต้นมันสำปะหลังมากเกินไปเพราะจะทำให้เกิดการแย่งอาหารกัน ควรปลูกห่างจากต้นมันสำปะหลังประมาณ 40-50 ซม.

ผลที่ได้จากการทดลอง

1. ทำให้มีพื้นที่ในการออกรากมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้นและพัฒนาเป็นท่อนพันธุ์มันสำปะหลังได้มากขึ้น
2. ลดต้นทุนการผลิตจาก 1.60 บาท เหลือ 70 สตางค์ ทำให้มีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มมากขึ้น
3. ใช้พื้นที่ในการปลูกน้อย แต่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 1 : 4 : 1 : 5 เท่า
4. ผู้ผลิตมีความปลอดภัยเนื่องจากไม่มีการใช้สารกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก

การขยายผลและถ่ายทอดผลการทดลองไปสู่เกษตรกรทั่วไป

1. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ แก่สมาชิกเกษตรกรคนรุ่นใหม่ จังหวัดนครราชสีมา ปี 2551 ในการจัดเวทีเรียนรู้การดำเนินธุรกิจฟาร์ม โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรคนรุ่นใหม่ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2552 ณ โชคโคราชฟาร์ม ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. ออกรายการวิทยุ รายการตามรอยพ่อพอเพียง ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา ความถี่ 105.25 MHz เครือข่ายออกอากาศครอบคลุมทั้งจังหวัดนครราชสีมา
3. ออกรายการตามทันเกษตร ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ออกอากาศทั่วประเทศ
4. ใช้ฟาร์มเป็นสถานที่เรียนรู้ของเกษตรกรคนรุ่นใหม่จังหวัดนครราชสีมาและเกษตรกรทั่วไป
5. ออกรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังแบบเก่าและแบบใหม่

.....รายการค่าใช้จ่าย.....

กิจกรรมที่	ต้นทุนเก่า	ต้นทุนใหม่	หมายเหตุ
1. ค่าทอนพันธุ์ประมาณ 320 ต้น	640	640	- ต้นละ 2 บาท 1 ต้นตัดได้ 5 ทอน
2. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ 300-500 กิโลกรัม	1200	1200	- 4 บาทต่อกิโลกรัมจำนวนที่ 300 กิโลกรัม
3. ค่าโดตะ	220	220	
4. ค่าโดแปร	200	200	
5. ค่าควันทอนพันธุ์ก่อนปลูก	-	400	
6. ค่าปลูก	270	270	
7. ค่ากำจัดวัชพืชด้วยแรงงาน	1000	2000	- ครั้งละประมาณ 500 บาท
8. ค่ากำจัดวัชพืชด้วยรถไถเดินตาม	180	180	- ครั้งละ 90 บาท
9. ค่ายาและค่าฉีดยากำจัดวัชพืช	400	-	- ครั้งละ 200 บาท เป็นค่าสารกำจัดวัชพืช 100 บาท ค่าแรงฉีดยา 100 บาท
10. ค่าปุ๋ยเคมี	1000	1200	- จำนวนที่กิโลกรัมละ 20 บาท
11. ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและกลบปุ๋ย	100	600	- ต้นทุนเก่าใส่ครั้งเดียวโดยไม่ต้อง กลบปุ๋ย - ต้นทุนใหม่ใส่ 4 ครั้งพร้อมกลบปุ๋ย
12. ค่าใช้จ่ายในการให้น้ำ	-	800	- ครั้งละ 100 บาท
13. ค่ารถชุดหัวมัน	200	200	
14. ค่าแรงงานเก็บหัวมันสำปะหลัง	700	2800	- จำนวนที่ แบบเก่า 5 ต้น - แบบใหม่ 20 ต้น ต้นละ 140 บาท
15. ค่ารถขนหัวมันสำปะหลังไปขาย	500	2000	- ต้นละ 100 บาท
16. ค่าเช่าที่ดิน	1500	1500	- คิดตามหลักการทางบัญชี เพื่อการคำนวณกำไรสุทธิ
ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังสุทธิ	8,110	14,210	

วิธีการคำนวณต้นทุนต่อกิโลกรัม ทำได้โดยการนำผลผลิตที่ได้เป็นกิโลกรัมหารด้วยต้นทุนการผลิตสุทธิ

คำนวณต้นทุน (แบบเก่า)

$$8110/5000 = 1.62 \text{ บาทต่อกิโลกรัม หรือประมาณ } 1.60 \text{ บาท ต่อกิโลกรัม}$$

คำนวณต้นทุน (แบบใหม่)

$$14210/20000 = 0.71 \text{ บาทต่อกิโลกรัม หรือประมาณ } 70 \text{ สตางค์ ต่อกิโลกรัม}$$

วิธีการคำนวณกำไรสุทธิ (แบบเก่า)

- พื้นที่ปลูก 1 ไร่ ที่ระยะปลูก 0.8*1 เมตร = 2000 ต้น แต่ลดต้นให้ผลผลิตเฉลี่ย 3.33 กิโลกรัม น้ำหนักรวมก่อนหักค่าความสูญเสีย $2000 \times 3.33 = 6,667$ กิโลกรัม
- หักค่าความสูญเสีย 25 % ค่าความสูญเสีย $(6,667 \times 25) / 100 = 1,667$ กิโลกรัม
- น้ำหนักก่อนหักค่าความสูญเสีย - ค่าความสูญเสีย = น้ำหนักสุทธิ $6,667 - 1,667 = 5,000$ กิโลกรัม
- คำนวณรายได้จากราคาขายมันสำปะหลังหัวสดที่ กิโลกรัมละ 1.70 บาท
- รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย $5000 \times 1.70 = 8,500$ บาท
- รายได้ - ค่าใช้จ่าย = กำไรสุทธิ

$$8,500 - 8,110 = 390/\text{ไร่}$$

วิธีการคำนวณกำไรสุทธิ (แบบใหม่)

- พื้นที่ปลูก 1 ไร่ ที่ระยะปลูก 1*1 เมตร = 1,600 ต้น แต่ลดต้นให้ผลผลิตเฉลี่ย 16.66 กิโลกรัม น้ำหนักรวมก่อนหักค่าความสูญเสีย $1600 \times 16.66 = 26,667$ กิโลกรัม
- หักค่าความสูญเสีย 25 % ค่าความสูญเสีย $(26,667 \times 25)/100 = 6,667$ กิโลกรัม
- น้ำหนักก่อนหักค่าความสูญเสีย - ค่าความสูญเสีย = น้ำหนักสุทธิ $26,667 - 6,667 = 20,000$ กิโลกรัม
- คำนวณรายได้จากราคาขายมันสำปะหลังหัวสดที่ กิโลกรัมละ 1.70 บาท
- รายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย $20,000 \times 1.70 = 34,000$ บาท
- รายได้ - ค่าใช้จ่าย = กำไรสุทธิ

$$34,000 - 14,210 = 19,790/\text{ไร่}$$

เป้าหมายการพัฒนาในอนาคต

- เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังเป็น 50 ตัน/ไร่
- จัดสรรที่ดินที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นเพิ่มผลผลิตและเพิ่มจำนวนพืชให้หลากหลาย
- ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทุกชนิดในแปลง
- จัดทำศูนย์เรียนรู้ทางด้านจัดการฟาร์มพืช และเทคนิคการผลิตพืชแบบครบวงจร

สวัสดิ์พืชฟาร์ม

ชาติชาย จินดอน

เกษตรกรคลื่นลูกใหม่รุ่น 1 จังหวัดนครราชสีมา